

Posudek na diplomovou práci Barbory Průšové „Delikvence mládeže a její hodnotové souvislosti“

V revidované druhé verzi diplomové práce Barbora Průšová odstranila hlavní formální nedostatek předchozího textu, jenž spočíval v nedostatečném citování využívané literatury. Došlo také k drobnějším úpravám textu, které reagovaly na posudky k původní práci. Revize práci bezpochyby prospěla, nicméně i tak je škoda, že diplomantka zohlednila pouze část návrhů z posudků.

Oceňuji, že v teoretické části došlo k určitému zpřehlednění textu a odstranění některých matoucích formulací, i když k některým výrazům lze stále mít výhrady (např. překlad „setting“ jako nastavení). Stále pak ale platí komentář z mého předešlého posudku: „[...] *nedostatkem teoretické části pak je, že se autorka omezuje pouze na prezentaci Wikströmovy koncepce a překvapivě se již nezabývá tím, jak tato teorie obstála v různých empirických testech. Pokud by si učinila alespoň základní rešerši v databázích odborných časopisů, našla by řadu textů, které by pro ni mohly být cennou inspirací při volbě proměnných do vlastního modelu, ale také by ji umožnily srovnat vlastní výsledky s předchozím výzkumem (což je ve vědeckém výzkumu standardním krokem).*“

Taktéž k empirické části práce mohu některé své komentáře z minulého posudku z velké části zopakovat: „*Při následné konstrukci indexů autorka nedostatečně popisuje, jak přesně postupovala a proč, a čtenář se tak může jen dohadovat, jak výsledné škály vznikly*“ (nyní např. jak vznikly proměnné z kapitoly 4.4.1), „[...] *jak pracovala s chybějícími hodnotami?; jak vznikl index versatility?; proč některé proměnné transformuje na z-skóry a jak je následně spojuje [...]*.“ Platí pak i následující výhrada: „*Dalším problémem, který se vyskytuje i v následné empirické části, je, že autorka sice prezentované vztahy statisticky testuje, často však opomine zmínit jakým způsobem (tj. konkrétní test).*“

Ačkoli je práce s literaturou lepší nežli v původním textu, stále lze bohužel narazit na určité nedostatky, jakými jsou například: míchání citačních stylů (v poznámkách pod čarou a závorkách v textu; např. str. 9, 10); špatně uváděné zdroje (např. Wikström, 2012 namísto Wikström et al., 2012; chybějící místa vydání u několika publikací); seznam literatury obsahuje necitované položky (např. Moravcová, 2012); odkazování na výzkum ISRD-2, ačkoli autorka používá ISRD-3 (např. str. 7, 24, 48); absence odkazu na dílo v textu (např. 1. odst. na str. 46; 2. odst. na str. 50). V práci je pak stále značné množství překlepů, nepřesností (např. odkazy na tabulky na str. 34-35), ale i drobných faktických chyb (např. počty škol a tříd na str. 24, špatně uvedený koeficient beta na str. 51). U tabulek by pak bylo také vhodné vždy uvádět počty respondentů (zejména tab. 19-21) a kódování kategorií (např. tab. 9, 11, 16).

Pro diskuzi při obhajobě práce bych měla na autorku několik otázek:

1) V posledním odstavci kap. 4.4.2 autorka píše: „V rámci další revize by bylo vhodné, abychom rozlišili druhy delikventní činnosti a vysvětlovali je jako jednotlivé závislé proměnné (jak jsme nastínili v sekci 4.1.). Delikventní činy, které byly ve výzkumu uvedeny, jsou totiž natolik rozdílné, že podle předběžných analýz můžeme konstatovat, že je budou predikovat jiné faktory (různou měrou), než jaké vysvětlují delikvenci komplexně (versatilitu).“ Jaké odlišnosti předběžné analýzy naznačily? Jak je autorka interpretuje a má to nějaký dopad na platnost Wikströmovy teorie?

2) Jak je možné, že má index zločinných tendencí normální rozdělení (str. 41) a zároveň je v intervalu -1σ až $+1\sigma$ pouze 48 % pozorování (str. 43)?

3) Jak silný je vztah mezi morálkou jedince a versatilitou? V textu je jednou hodnocen jako „velmi silná závislost“, podruhé jako „poměrně slabý“ (str. 37).

4) V závěru textu autorka nastiňuje celou řadu hypotéz, jak by šlo model dále obohatit (interakce mezi proměnnými, mediace vztahů, důvěra, deterence, compliance, velikost města). Tato úvaha by patřila spíše do závěru empirické části, kde by bylo vhodné ji konkretizovat a vyjádřit se, nakolik by navržené vztahy byly v souladu se SAT či by se jednalo o integraci SAT s odlišnými teoretickými perspektivami. Tuto úvahu by bylo proto vhodné rozvést alespoň během obhajoby.

I přes výše uvedené výhrady k práci jsem nicméně přesvědčená, že text splňuje požadavky kladené na diplomové práce na FF UK, a doporučuji jej proto k obhajobě. Vzhledem k náročnosti záměru práce nelze od studentky magisterského programu očekávat zcela perfektní zpracování a i předložený výsledek dokládá schopnost porozumět dané teorii a částečně ji empiricky otestovat na datech. Navržené hodnocení: dobře.

V Praze 9. září 2014

Mgr. Zuzana Podaná, Ph.D.